

DAVID ROTHKOPF. DESPRE „SUPERCLASA” ȘI SOCIOLOGIA NOII STRATIFICĂRI SOCIALE GLOBALE

Autor: Paul Dragoș Aligică | 15 noiembrie 2021



O carte interesantă care, poate, ar merita să fie cunoscută, citită și discutată mai serios. Dat fiind conținutul ei – ce explorează un fapt sociologic normal pentru orice observator de bun simț al realităților curente, dar potențial exploziv într-un context în care discursul oficial este absolut paralel cu orice realitate care contrazice o bandă îngustă de conformism aseptice și retorică formulaică și propagandistă –, e bine să începem cu prezentarea autorului. Să spunem de la început că David J. Rothkopf nu este un conșpirator, ci un membru obișnuit al establishmentului american și global.

David J. Rothkopf, născut în 1955, este profesor de relații internaționale, politolog și jurnalist. Este fondatorul și CEO-ul Grupului Rothkopf. De asemenea, este membru al Consiliului pentru Relații Externe și a predat la Școala de Studii Internaționale Avansate Paul H. Nitze de la Universitatea Johns Hopkins, la Școala Superioară de Relații Internaționale și Publice a Universității Columbia, la Georgetown, și a ținut prelegeri la universități de prestigiu, inclusiv Harvard, Columbia, Yale, Princeton, Oxford, Cambridge, Stanford, Universitatea Națională de Apărare și Colegiul Naval de Război, SUA. A fost membru al administrației Clinton ca subsecretar adjunct pentru Politica și Dezvoltarea Comerțului Internațional. Mai târziu, Rothkopf a ocupat funcția de subsecretar interimar al Comerțului pentru Comerț Internațional al SUA, conducând inclusiv Serviciul Comercial al SUA, Biroul pentru Politică Economică Internațională, Biroul de Administrare a Importurilor și Biroul pentru Dezvoltarea Comerțului. A părăsit serviciul public și a devenit director general al Kissinger Associates, firma internațională de consultanță fondată și condusă de fostul secretar de stat american Henry A. Kissinger. În 1999, a co-fondat și a fost președinte și CEO al Intellibridge Corporation, un furnizor de analiză internațională și informații *open-source* pentru comunitatea de securitate națională din SUA și pentru investitori de elită, organizații financiare și alte corporații.

După ce am introdus autorul, să arătăm acum și cum este prezentată *oficial* cartea pe Amazon:

„Sunt unul la un milion. Șase mii pe o planetă de șase miliarde. Ei conduc guvernele, cele mai mari corporații, finanțele internaționale, mass-media, religiile lumii și, din umbră, cele mai periculoase organizații criminale și teroriste din lume. Ei sunt *superclasa* globală și modelează istoria timpului nostru.

Superclasa a atins astăzi un nivel fără precedent de bogăție și putere. S-a globalizat mai rapid decât oricare alt grup. Ei controlează globalizarea mai mult decât oricine altcineva. Dar au ei mai multe în comun unii cu alții decât au cu propriii lor compatrioți? A alimentat influența lor inechitatea economică și socială care împarte lumea în două: superclasa și restul? Ce se întâmplă în spatele întâlnirilor cu ușile închise de la Davos? Conspirație sau colaborare? Cine stabilește regulile pentru un grup care operează dincolo de legile naționale?

Bazată pe zeci de interviuri exclusive și reportaje originale, cartea *Superclass* răspunde la toate aceste întrebări și la multe altele. Ea trage cortina ce acoperă o societate privilegiată despre care cei mai mulți dintre noi știm puțin, chiar dacă ne afectează profund viețile de zi cu zi. Este prima examinare aprofundată a conexiunilor dintre comunitățile globale de lideri care se află la cârma fiecărei entități majore de pe planetă, ce controlează în conjuncție cea mai mare parte a bogăției acesteia. Și este, de asemenea, o examinare fără precedent a tendințelor din cadrul superclasei, care ar putea să ne transforme politica, instituțiile și natura lumii în care trăim.”

Ce teze conține cartea, mai precis? În cele nouă capitole ale cărții sunt discutate rând pe rând teme precum:

Care este natura puterii superclasei? Care îi sunt originile și cum va evolua? Își folosește superclasa puterea în moduri care acutizează inegalitatea și asimetriile de putere între ei și restul populației? Este structura distribuției puterii în noua epocă globală de așa natură încât pune sub semnul întrebării instituțiile legale tradiționale și formulele de guvernare curente? Sunt eforturile noastre de a ne păstra suveranitatea națională, într-o epocă ce face necesară o tot mai intensă guvernanță transnațională, o piedică în calea rezolvării problemelor globale? Va fi tensiunea/conflictul de interese între elitele globale și elitele naționale fenomenul central care definește era noastră, așa cum „comunism versus capitalism” a definit perioada anterioară? Dacă ar fi să ne alegem noi în mod liber, în calitate de cetățeni ai planetei Pământ, superclasa, ar arăta acea superclasă așa cum arată cea de acum?

Temele de mai sus se bazează pe lista pusă la dispoziție de autor la pagina 49-a cărții. Toate aceste întrebări sunt tratate de autor cu seriozitate și fără alarmism sau histrionism.

Câteva observații personale legate de această carte (tot ce e mai sus este citat sau prelucrare de material standard din sursele de promovare a cărții online):

Cartea este informativă, însă doar atât. Analitic și tehnic, nu se ridică la standarde prea înalte. Este, totuși, așa cum spuneam, o bună sursă de informație, cu atât mai mult cu cât vine de la cineva care vorbește despre fenomen din interiorul fenomenului. Este, dacă vreți, un eseu la granița dintre publicistică, reportaj și sociologie observațională.

O bună parte din temele și tezele cărții sunt teme și teze care merită o discuție serioasă, independent de contextul și bruiajul dezbaterii „conspiraționiști versus anticonspiraționiști”, cu tot alaiul de autodesemnați experți și luptători *anti-fake news*, fiecare dintre aceștia din urmă manifestând varii faze și forme ale afecțiunii numite „înalt și acut analfabetism funcțional”, forma supremă, spectaculos și multiplu auto-ironică a proiectului iluminist de alfabetizare globală.

Revenind la cartea în sine: este vorba, până la urmă, despre o discuție sociologică și politologică cu privire la stratificarea socială în condițiile societății post-industriale și informaționale globale. Este o discuție necesară care trebuie purtată cu mijloacele obișnuite: echilibru, informare, logică și, mai ales, bun simț – simț de observație, dar și moral. Cartea are meritul de a semnală că o astfel de discuție este legitimă și necesară. Vine din interiorul sistemului și se adresează cititorului obișnuit. Este o invitație la meditație și dialog.

Cartea a apărut în 2008. E un pic depășită, dar și acesta este un avantaj: cititorul are ocazia unică să compare tezele din carte – scrise la acea vreme – cu evoluțiile ulterioare și să verifice, astfel, în ce măsură acestea se susțin sau nu. Așadar, e un prilej de manifestare a gândirii critice, coroborate cu date și concluzii provenite din alte surse, concurente. Pe scurt: un exercițiu de lectură syntopică.

Imagine: Ling Languages